

הסתכל באוריינט וברא עולם

- 10) ומה שאמר וריע אביך אל תעוזב יש לפרש כמשמעותו שהוא ריע אביו בלבד, וכך כי ריע אביו לא נתחבר אליו מכל מקום לאביו נתחבר וזה יותר מן חבר האחים שלא היה שם חבר כל.
- 11) ויש לפרש גיב' ריעיך וריע אביך כולם אותו שהוא ריעך גם הוא אבוטיך, ודבר זה עניין גדול מאוד שיאח את ריעו כמותו.
- 12) אבל דבר זה בשביל ישראל הם עם אחד ומצד זה ראוי שיהיו ישראל כמו אדם אחד למגורי, וכאשר אין אהבה לחבריו كانوا היה איש אחד דבר זה كانوا לא היו ישראלים אחד, ולכן המזוהה בישראל ואהבת לרעך כמו.
- 13) וכבר בארנו בפרק משה קבל כי דבר זה שאהוב הברית הוא אהבת השם ית' גם כן, כי מי שאהוב את אחד אהוב כל מעשה ידיו אשר עשה ופועל, ולפיכך כאשר אהוב את השם ית' אי אפשר שלא יאהוב את ברואיו ואם הוא שונה הברית אי אפשר שאהוב השם ית' אשר בראים.
- 14) וכן כבוד חבריו אשר נברא בצלם אלהים נחשב כבוד המקומות, וכך שבארנו לעלה באריכות בנתיב גמilot חסדים אצל כבוד אורחים שנחשב זה כמו הקבלת פניו שכינה וכמו שבארנו:
1. ספר בארץ הוללה - הבאר הרוביעי
כך הם כל דברי אמת ווישר נראים רוחקים בתחלת העיון, ולבסוף יתגלה ויאירו כשםם בצהרים.
2. ספר זגל מחננה אפריטים (נכד של בש"ט) - פרשת בא ד"ה דברו
טוב שכן קרוב מאת רוחך כי הקב"ה נקרא בגלות אח רוחך בכיכול ... ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו" יאמר "ושכננו" על השכינה הקדושה השוכן בקרב האדים והוא תמיד שורה אצל האדים כគתל מערבי שעמלם לא זהה שכינה.
3. משנה מסכת אבות פרק ב
(ט) אמר לךם, צאו וראו איזוזה זרך ישקה שיקפק בה האדים. רבבי יהושע אומר, עין טוב. חבר טוב. רבבי יוסי אומר, שגן טוב. ... אמר לךם צאו וראו איזוזה זרך רעה שיתרמק ממנה האדים. רבבי אליעזר אומר, עין רעה. רבבי יהושע אומר, חבר רע. רבבי יוסי אומר, שגן רע....
4. ספר שמות פרק כ
(טו) ויאמרו אל משה זכר אתה עפמוני ונשמעה ואל זכר עפמוני אלהים פן נמות:
5. רשי"י משל פרק לו פסוק י
רעך ורעד אביך - הקב"ה שנקרא רע לשדי ורע אביך שהיבב את אבותיך. אל תעוזב - אם עזבת יבא عليك פורענות.
6. ספר נזירות עולם א - נתיב גמilot חסדים - פרק ז
ובמשנה (אבות פ"ג) גיב' קאמר חבב האדים שנברא בצלם אלהים ואמר חבבין ישראל שניתן להם כל חמדה כי אלו שנייהם שווים. וקאמר רב דימי שהו יוטר מן השכמת בית המדרש, כי השכמת בית זה כבוד התורה, אבל הכנסת אורחים כבוד אלהים עצמו להכניית האורת בבית ולקבדו בשליש נברא בדמות ובצלם אלהים, ודבר זה衲 שבח בבוד השכינה עצמה והוא יוטר מן התורה, וכל התנא מקדים זה שאמר חבב האדים שנברא בצלם אלהים ואחר' חבבין ישראל שניתן להם כל חמדה.
7. ספר גור אריה על בראשית - פרק כח פסוק יא
הכרחותי לכתוב דברים אלו להראות לאנשים עורי לב, אשר שמים דברים אשר הם כבשונו של עולם - לדברי תוהו... ואל תחשוף כי הדברים אשר נתבאו לעלה הם שורש ועיקר הדבר, רק הם התחלה למבין קצת מעט מה שאפשר ...
8. מדרש רבח במדבר - פרשה יב פסקה ז
שאל רשב"י את רב אלעזר ב"ר יוסי אמר לו אפשר ששמעת מאביך מהו בעטרה שעתורה לו או מוא"ל הן למלך שהיה לו בת יחידה והיה אוחבה יותר מדאי לא זו מחייבת עד שקרה אותה אחותיו לא זו מחייבת עד שקרה אותה אמר כך היה הקב"ה מחייב את ישראל קרואן (שיר ה) אחותי רועתי יונתי תמתי לא זו מחייבן עד שקרואן אמר הה"ד (ישעה נא) הקשיבו אליו עמי ולאומי אליו האזינו ולאמי כתיב. עמד רשב"י ונשקו על ראשו אמר לו אלולי לא יצאתי לעולם אלא לשם טעם זה מפני ذי.
9. ספר הארץ הוללה - הבאר החמיישי
(משל אי) להבין משל ומיליצה דברי חכמים וחידותם. ואיך לא יהיה הדבר הזה, כיطبع החכמה נותנים לך מעצמם שלא ידבר דברי חכמה כי אם בדרך משל ומיליצה ובדרך רוחך, שכח חכמה היא פנימית ואין נגילת, ודבר זה ראוי להיות שלא לשום דברי חכמה מודפס לכל נבער מדעת אדם, כי זה הפך החכמה. (27) ספר נברות השם - פרק כג
- באו רשותה"י מחייב את ישראל באלו שלשהணים, שהרי הם עלולים ממנו יתריך דעתיב (דברים ל"ב) הלא הוא אביך קנד וגוי שהוא יתריך נקרא עליה בפרט לישראל ולפיכך קראים בת, ר"ל בישראל הם עלולים אל השם. ולא זו מחייבת עד שקראים אחותי בבחינה זאת שהעליה והעלול מתחברים יחד. נמצא כי ישראל הם בת לו בבחינה שהוא עליה להם והם עלולים ממנו. וכאשר נכח הדבר כי העלה והעלול מצטרפים יחד ומתאחדים יחד נקראו ישראל אחותי. וכאשר הבחינה הוא מצד זה, כי אי אפשר להיות באלו שלם עולמים, כביכול העלה צריך אל העולש אין עליה אלא עלול, ומאחר שהוא יתריך עלת וסבת הכל אי אפשר מבתני העולשיהם ישראל, ודבר שאי אפשר להיות באלו העולש אין עליה אלא הרעיון לומר בבחינה זאת, ולפיכך קרא ישראל אם, מאחר שאי אפשר לעלה להיות באלו העולש אין עליה בבחינה זאת, שלכל עליה צריך שיהיה לו עלול ודבר שהוא צריך אל אותו דבר יכול הרי כאלו העולש סבה לעלה בבחינה זאת, והבן דברים אלו מאוד והוא פירוש המאמר הזה באממת ביל שפק.
10. בארץ קיב
אבל מה שאמרו כי העולם הוא ששת אלפים פרסה וסומכי דרכיהם אלף פרסה, אל עלה על דעתך כי שעור זה נתנו לעולם כאשר הוא נמדד בשעור הגשמי. אבל דעתך כי חכמים לא דברו מזה כלל, כי דבר שאינו מגיע אל מהות העולם ואמיתת מהותו לא דברו מזה כלל... ולא עינינו חכמים רק במחות ולא ב�性י. דבר זה הוא מיסוד היחס.
- 10א. ספר זרך חיים - פרק ב משנה ט
זה כי החבר שהוא טוב לחבירו זה מפני שהוא מתחבר אליו והוא כמו עצמו, אבל השכן שאינו רק שכן אליו שדירתו אצליו והוא טוב אליו, מורה שיש בו כת הטוב יותר מן חבר טוב, רק שאין הטוב הוא כל כך הרבה שהוא מטהן שהוא מתחבר עמו דבק בו ביותר, הנה מצד מה הטוב הוא יותר.
- 10ב. רשי"י משל פרק לו פסוק י
מאח רוחך - טוב שישכו ביןיכם הקרוב لكم כוחם של מתרחך לאמר יקרבוimi אבל אבי וגוי:
- 10ג. ספר מנחים ציון - פרשת בשלח (מנחים מדל מרימינוב)
פירוש של איל הרשו מעצם לעלות במלות למקום התגלות העליונים פן יתבטלו בנסיבות, אך טוב שכן קרוב שיש הפסק בין עולם לעולם, רק בקשר גדול שלא יתרחק יותר מזאת, וזה הוא טפחו של זה שהמספיק בינויהם לא ירחקים איש מעל רעה: